

Jacek Saryusz-Wolski: Budúcnosť Srbska aj Kosova leží v EÚ

V nedeľu 3. februára sa v Srbsku uskutočnilo druhé kolo prezidentských volieb. Zvítazil v nich pro-európsky kandidát Boris Tadič. Čo tento výsledok znamená pre vzťahy medzi EÚ a Srbskom? Ako celú záležitosť skomplikuje vyhlásenie nezávislosti Kosova? O tom sme sa porozprávali s predsedom výboru EP pre zahraničné veci a poľským poslancom zo skupiny ľudovcov a európskych demokratov Jacekom Saryuszom-Wolskim.

Podľa neoficiálnych výsledkov bol Boris Tadič znovuzvolený za srbského prezidenta. Ako hodnotíte výsledky volieb?

Volby prebehli v prvom rade podľa všetkých medzinárodných štandardov a vyjadrujú slobodnú demokratickú vôľu obyvateľov. Z pohľadu EÚ ide o dobrú správu: znovuzvolený prezident, ktorý zdieľa európske hodnoty a vidí budúcnosť Srbska v európskej rodine, dáva perspektívu vstupu Srbska do EÚ, veríme, že v nie príliš vzdialenej budúcnosti. Takže v tejto chvíli sme optimistami a tešíme sa na spoluprácu s novým prezidentom a jeho administratívou.

Ministri zahraničných vecí krajín EÚ nedávno rozhodli odložiť podpísanie Stabilizačnej a asociačnej dohody so Srbskom. Tento dokument sa pritom považuje za prvý krok k vstupu do EÚ. Ako vidíte budúcnosť vzťahov Srbska a EÚ?

Stabilizačná a asociačná dohoda (SAA) je pripravená na podpis. Zostávajú ešte drobné výhrady ohľadom spolupráce Srbska a Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu. Keď tieto dôvody pominú, celý proces podpisania a následne implementácie SAA môže pokračovať. Jednoznačne vidím budúcnosť Srbska v EÚ. Zvolenie prezidenta, ktorý chce vstúpiť do EÚ znamená, že obyvatelia Srbska si túto možnosť želajú. Takže teraz je to už len otázkou technických záležitostí: podpísať SAA, implementovať ju a neskôr získať plné členstvo v EÚ.

Myslíte si, že EÚ je pripravená "absorbovať" Srbsko?

Áno, EÚ je pripravená absorbovať Srbsko, podobne ako aj ostatné štáty západného Balkánu za predpokladu, že splnia náročné podmienky (Kodanské kritériá) tak, ako všetky krajiny, ktoré doposiaľ do EÚ vstúpili. V prvom rade však potrebujeme mier a stabilitu na západnom Balkáne a potom môžeme rokovať o vstupe.

Volebný výsledok dokazuje, že srbská spoločnosť je značne rozdelená ohľadom možného vstupu ich krajiny do EÚ. Čo môže urobiť EÚ, aby tu získala väčšiu obľúbenosť?

Po podpísaní SAA a jej zavedení do praxe bude celý proces sledovať Komisia aj Európsky parlament. Postupom času, ako sa vzťahy medzi Srbskom a EÚ zintenzívnia a nastane pokrok v asociačnom procese, postoje srbských občanov sa pravdepodobne

čoraz viac budú prikláňať k integrácii do EÚ.

Očakáva sa, že Kosovo už onedlho vyhlási nezávislosť. To pritom odmietali obaja najväčší kandidáti na srbského prezidenta. Ako sa po vzniku samostatného Kosova zmenia vzťahy medzi EÚ a Srbskom?

Uvedomujeme si, že kosovská otázka je pre Srbsko veľmi zložitá a bolestivá. Pozeráme však na európsku integráciu celého regiónu západného Balkánu. Takže až raz všetky tieto krajiny budú v EÚ (ako to navrhuje Solúnska deklarácia), všetky hranice zmiznú. Tešíme sa na vybudovanie dobrých vzťahov v rámci celého západného Balkánu, ale predovšetkým medzi Srbskom a Kosovom. Teraz je dôležité, aby v prípade, že dôjde k jednostrannému vyhláseniu nezávislosti, Kosovo uzná čo najviac členských štátov EÚ.

Vstúpi Kosovo tiež do EÚ?

Myslím si, že práve to je budúcnosťou Kosova. Samozrejme za predpokladu, že to bude vôľa jeho občanov. Ich budúcnosť leží v EÚ.